Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0418U002093

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-02-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рашевська Ганна Віталіївна
2. Rashevska Hanna Vitaliivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.08

Назва наукової спеціальності: Зоологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 06-02-2018

Спеціальність за освітою: 8.010103

Місце роботи здобувача: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, 54, м. Кривий Ріг, Криворізький р-н., Дніпропетровська обл., 50086, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.153.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена

Код за ЄДРПОУ: 05416975

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, 15, м. Київ, Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена

Код за ЄДРПОУ: 05416975

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, 15, м. Київ, Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.33.27

Тема дисертації:

1. Гризуни зональних ландшафтів Правобережного степу України: видовий склад, поширення і чисельність

2. Rodents of zonal landscapes of the Right-bank Steppe of Ukraine: species composition, distribution and numbers

Реферат/анотація:

1. В результаті польових досліджень Правобережного Степу України проведено ревізію видового складу і оцінено стан популяцій зональної групи гризунів. Встановлено, що протягом XX ст. на цій території перебувало 15 видів. На даний момент вимер тушканчик великий (Allactaga major) і доведено наявність бабака (Marmota bobak). Ховрах одеський (Spermophillus odessanus), сліпачок звичайний (Ellobius talpinus), хом'як звичайний (Cricetus cricetus) і мишівка степова (Sicista subtilis) скорочують свої ареали і перейшли в розряд зникаючих або дуже рідкісних видів. Стан популяцій сліпаків малого (Nannospalax leucodon) і подільського (Spalax zemni) стабільний, хоча для останнього існує тенденція до скорочення ареалу. Звичайна (Microtus arvalis) і східноєвропейська (M. levis) полівки, лісова (Sylvaemus sylvaticus), мала (S. uralensis), жовтогорла (S. tauricus) і курганцева (Mus spicilegus) миші, хом’ячок сірий (Cricetulus migratorius) мають стабільні ареали і за винятком останнього досить високу чисельність. Рекомендується зміна статусу деяких видів у Червоній книзі України. Застосування комплексу краніометричних ознак із використанням методів стандартної та

геометричної морфометрії не дають можливості 100 % дискримінації особин групи видів звичайних полівок Microtus (superspecies arvalis) на відміну від близьких лісових мишей, де рівень визначення достатнє навіть за екстер'єрними ознаками. ГІС-моделювання доводить, що обмеження ареалів полівки звичайної на схід та полівки східноєвропейської на захід викликані міжвидовими конкурентними взаємодіями в зоні спільного існування. Доведено, що антропогенні зміни фауни гризунів Правобережного Степу за своєю масштабністю цілком порівняльні з деформаціями Лівобережного Степу.

2. The field studies carried in the Right-bank Steppe of Ukraine have resulted in a revision of species composition and assessment of population statuses of a zonal group of rodents. It has been established that in the course of the 20th century the studied area was inhabited by 15 species. The great jerboa (Allactaga major) is currently extinct, while the presence of the bobak marmot (Marmota bobak) is proved. Appearance of the latter became a result of successful acclimatization. It is shown that the odessian souslik (Spermophillus odessanus), northern mole vole (Ellobius talpinus), European hamster (Cricetus cricetus), and the southern birch mouse (Sicista subtilis) are shrinking their ranges and obtained statuses of endangered or rare species. The population statuses of the lesser mole rat (Nannospalax leucodon) and Balkan mole rat (Spalax zemni) are quite stable, though the range of the latter species shows a reduction trend. Mouse-like rodents (the common (Microtus arvalis) and southern (M. levis) voles, wood (Sylvaemus sylvaticus), Ural field (S. uralensis), yellow-necked (S. tauricus) and steppe (Mus spicilegus) mice), except for the grey hamster (Cricetulus migratorius), have rather high numbers and stable ranges. It is recommended to change the species statuses in the Red Book of Ukraine: for the odessian souslik from "not evaluated" to "endangered", European hamster – from "not evaluated" to "endangered", great jerboa - from "rare" to "endangered", lesser mole rat – from "data deficient" to "vulnerable", Balkan mole rat - from "data deficient" to "vulnerable". The use of a set of craniometric traits with the application of methods of standard and geometric morphometry do not allow 100 % discrimination of individuals in a species group of common voles Microtus (superspecies arvalis) in contrast to closely related wood mice, where even exterior traits are sufficient for identification. The GIS-modeling proves that the limitation of ranges of the common vole to the east and the southern vole to the west are caused by interspecific competitive interactions in the shared zone of their dwelling. Zoogeographical zoning of the Right-bank Steppe, basing on fauna of zonal rodents, divides the right-bank steppe area into the Dnipro-Buh and Buh-Danube subareas. It is proved that the anthropogenic changes in the rodent fauna of the Right-bank Steppe are quite comparable in its scope with deformations of the Left-bank Steppe.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Межжерін Сергій Віталійович

2. Mezhzherin Serhiy Vitaliiovych

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волох Анатолій Михайлович

2. Volokh Anatolij Mykhajlovych

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пєсков Володимир Миколайович

2. Pieskov Volodymyr Mykolaiovych

Кваліфікація: к. б. н., 03.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Акімов Ігор Андрійович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Акімов Ігор Андрійович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.